

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
 Vanha talvitie 2-6 A 11
 00580 Helsinki
 olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

20.10.2020

Eduskunta
 Maa- ja metsätalousvaliokunta
 mmv@eduskunta.fi

VIITE Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö kansalaisaloitteesta (KAA 8/2019 vp)

ASIA Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto kansalaisaloitteesta verkkokalastuksen kieltämiseksi saimaannorpan levinneisyysalueella

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut kansalaisaloitteeseen (KAA 8/2019 vp) verkkokalastuksen kieltämisestä norpan keskeisillä levinneisyysalueilla. SVK esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

KANSALAISSALOITE

Kansalaisaloitteessa vaaditaan koko vuotista verkkokalastuskieltoa saimaannorpan levinneisyysalueelle. Perusteena kiellolle esitetään kalanpyydyskuolleisuutta viimeisen viidentoista vuoden ajalta.

NORPAN SUOJELU

Saimaannorppa esiintyy vain Saimaalla. Se on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi ja se on luonnonsuojeluasetuksen perusteella erityisesti suojeltava laji. Euroopan unionin luontodirektiivin mukaisesti Suomi on sitoutunut saimaannorpan suojeluun.

Saimaannorppaa uhkaa moni asia mm. ilmaston- ja elinympäristön muutos, verkkokalastus ja pesintäaikainen häiriö. Monista uhkatekijöistä huolimatta, norppakanta on kuitenkin kasvanut erilaisten norppakantaa auttavien toimenpiteiden sekä tehostuneiden suojelutoimenpiteiden ansiosta. Viime vuosikymmenen alussa sukupuuton riskiä pidettiin erittäin suurena, mutta norppakannan suotuisan kasvun takia vuonna 2015 norpan uhanalaisuusluokkaa voitiin laskea äärimmäisen uhanalaisesta erittäin uhanalaiseen. Tällä hetkellä norppia arvioidaan olevan Saimaalla reilut 400 yksilöä.

Saimaannorpan kannan hoidosta ja seurannasta vastaa Metsähallitus sekä ympäristö- että maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa. Päätöksen verkkokalastuskieltoa ja pyydysten käytön rajoittamista koskevasta asetuksesta Saimaalla tekee valtioneuvosto. Paikallisten

verkkokalastuskieltosopimusten tekemisestä osakaskuntien kanssa vastaa Pohjois-Savon ELY-keskus.

Saimaannorppakannan vahvistamiseksi ympäristöministeriö asetti 2010 saimaannorpan suojelutyöryhmän. Sen tehtävänä oli laatia toimenpidesuunnitelma, joka sovittaisi yhteen saimaannorpan suojelun tarpeet ja ihmisen toiminnan Saimaalla. Suojelutyöryhmän työskentelyyn osallistuu laaja edustus eri toimijoita mm. vesialueiden omistajista, vapaa-ajankalastajista, kuntien edustajista ja suojelujärjestöistä. Viimeisen suunnitelman ympäristöministeriö vahvisti syksyllä 2017. Toimenpidesuunnitelmaa päivitetään viidenvuoden välein.

Syksyllä 2019 Maa- ja metsätalousministeriö asetti työryhmän saimaannorpan suojelun ja kalastuksen yhteensovittamiseksi. Työryhmän tulee arvioida saimaannorpan suojelemiseksi asetettujen kalastuksenrajoittamistoimenpiteiden riittävyttä ja vaikutuksia sekä laatia ehdotuksia kalastussäännösten kehittämiseksi. Työryhmän tulee selvittää ja esittää myös muita toimenpiteitä, joilla saimaannorpan sivusaaliskuoletta kalapyydyksiin voidaan vähentää. Selvityksien tueksi on kansalaisilla parhaillaan [kyselyn](#) kautta mahdollisuus kertoa näkemyksiään saimaannorpan suojelusta ja kalastusrajoituksista. Työryhmän tulee toimittaa esityksensä maa- ja metsätalousministeriölle 11.12.2020 mennessä.

Norppakannan suojelemiseksi on ollut myös erilaisia hankkeita, mainittavimpana metsähallituksen hallinnoima Saimaannorppa LIFE -hanke vuosina 2013–2018, johon myös SVK osallistui.

SVK:N KANTA

SVK pitää hyvänä kehitystä, joka norpan suojelussa on tavoitettu erilaisten suojelutoimien avulla. Kiristyneet toimet sallittujen välineiden ja pyydysten osalta sekä ajalliset ja alueelliset verkkokalastuskiellot ovat olleet tärkeitä toimia, jotta saimaannorpan suojelustrategian mukaiset välitavoitteet on saavutettu etuajassa. Kalastusrajoituksista ovat norppien ohella hyötäneet myös Saimaan uhanalaiset vaelluskalakannat.

Kansalaisaloitteessa otetaan kantaa kalastuskuolevuuteen. Osa sen perusteluista ovat kuitenkin vain oletuksia, jotka eivät sellaisenaan riitä perusteiksi esitetyn laajuiselle päätökselle. Kalastuskuolevuuteen voidaan vaikuttaa monella eri tavalla, mutta ympärivuotisen verkkokalastuskiellon asettaminen ei kuitenkaan tue paikallista sopimista eikä norpansuojelemiseksi asetetun suojeluryhmän toimintatapoja. Rajoitusten kiristäminen tilanteessa, jossa yhteisesti eri toimijoiden kanssa laadittu suojelustrategia ja toimenpideohjelma osoittavat tuloksellisuutta, ei ole perusteltua. Mikäli nykyiset rajoitukset osoittautuvat riittämättömiksi ja norppakanta ei niistä johtuen kasva, on toimenpiteitä tarkistettava.

SVK tukee ensisijaisesti toimia, joilla edistetään vapaaehtoista sopimista sekä lisätään kansalaisten tietoa norppaystävällisistä kalastusmuodoista. SVK ei kannata ympärivuotisen verkkokalastuskiellon asettamista norpan levinneisyysalueelle. SVK:n mukaan saimaannorpan suojelun ja kalastuksen yhteensovittamiseksi MMM:n asettaman työryhmän tulee osana selvittämisvelvollisuuttaan ottaa myös kansalaisaloite huomioon työssään. SVK:n mukaan nyt on odotettava em. työryhmän esitystä kalastusrajoituksista ja -säännöksistä.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Olli Saari
toiminnanjohtaja